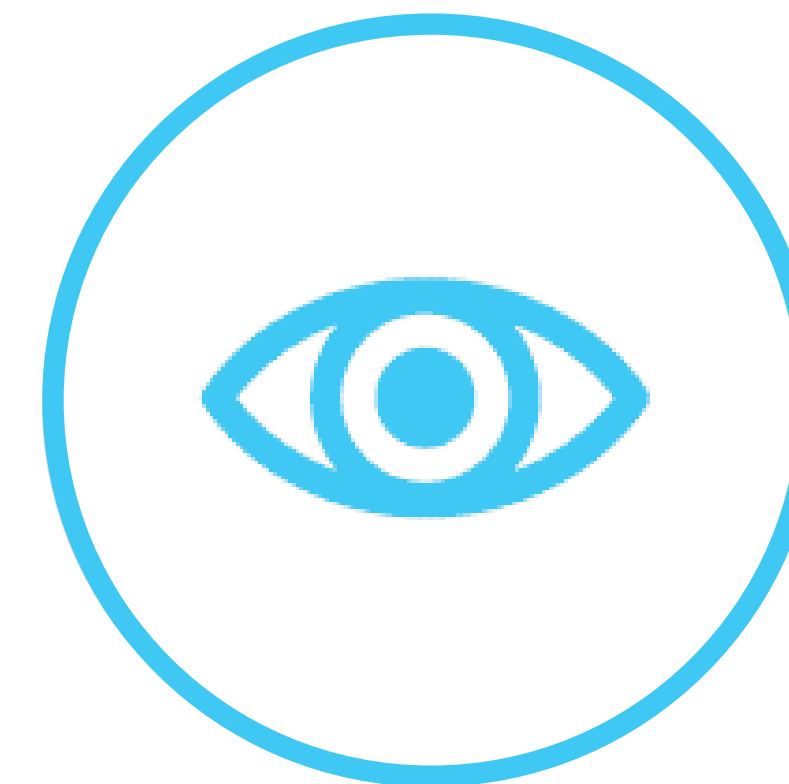

**Pripravljalna delavnica za
Podnebno ogledalo 2025**

Doseganje glavnih nacionalnih ciljev na področjih razogljičenja in energetske učinkovitosti

Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU
Institut »Jožef Stefan«, Ljubljana
14. 10. 2025

**PODNEBNO
OGLEDALO
2025**

Podnebno upravljanje, spremljanje in PO2025

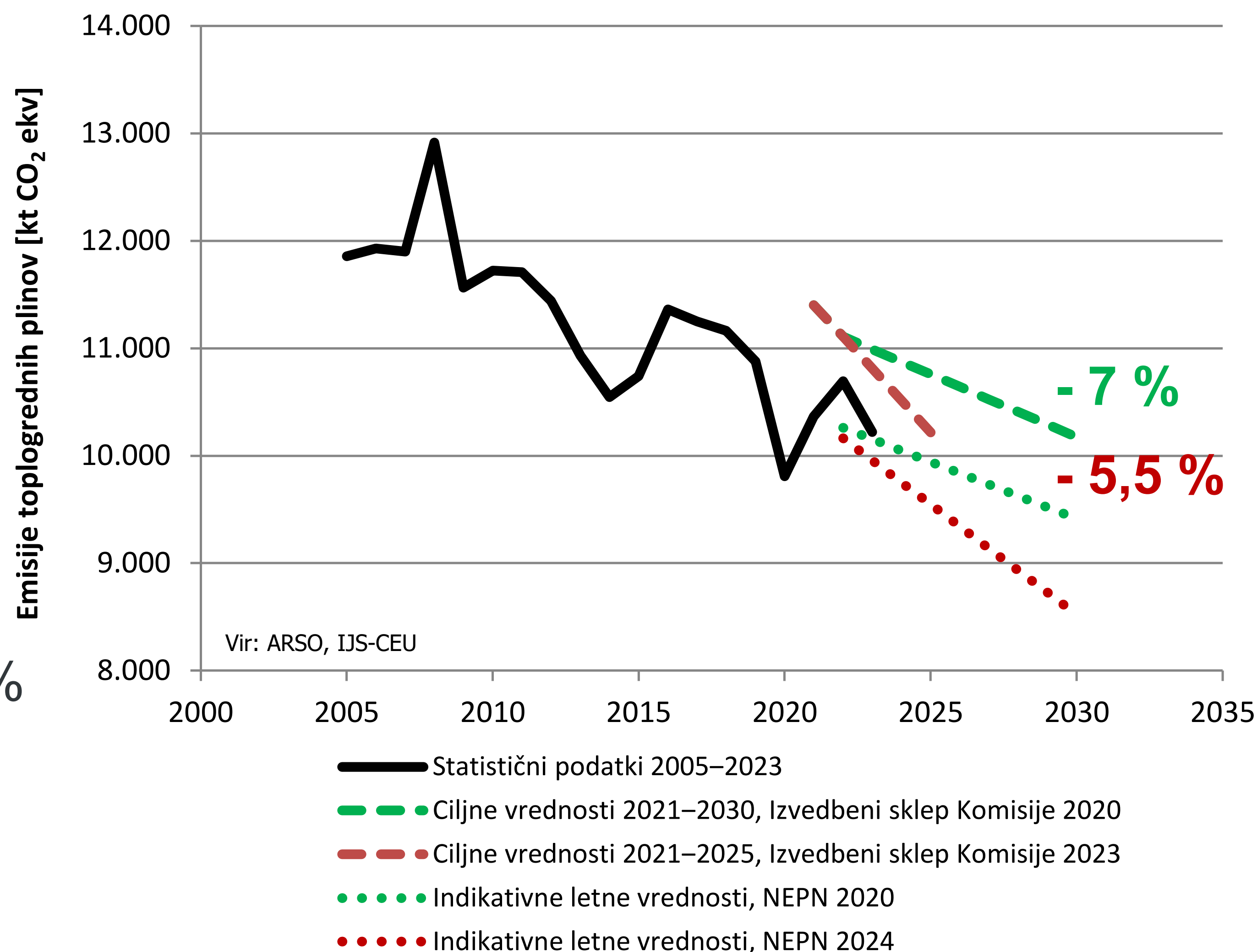
- PO2025 je dokument, v katerem so **predstavljene glavne ugotovitve** spremljanja izvajanja ukrepov za razogljichenje in za povečanje energetske učinkovitosti
- **Podnebno upravljanje** kot proces nenehnih izboljšav (načrtuj – izvedi – **preveri** – ukrepaj)
 - spremljanje kot **del podnebnega upravljanja** (predlogi za usmerjanje izvajanja ukrepov, izhodišča za posodobitev NEPN)
 - spremljanje kot **podpora pri izvajanju interdisciplinarnih ukrepov** (izmenjava informacij in izkušenj)
 - spremljanje kot **podlaga za izpolnjevanje poročevalskih obveznosti** (EK – poročali marca 2025, naslednjič marca 2027; ZN – poročali decembra 2024, naslednji decembra 2026)
 - spremljanje izvajanja instrumentov kot **obveznost v skladu s PoZ** (12. člen; koordinatorji ministrstvu, pristojnemu za energijo, na njegov poziv poročajo o izvajanju ukrepov vsaj dvakrat letno)
- Prvič zbiranje informacij preko poročevalske tabele – **zahvala vsem, ki ste vanjo prispevali**, pomembno za podnebno upravljanje

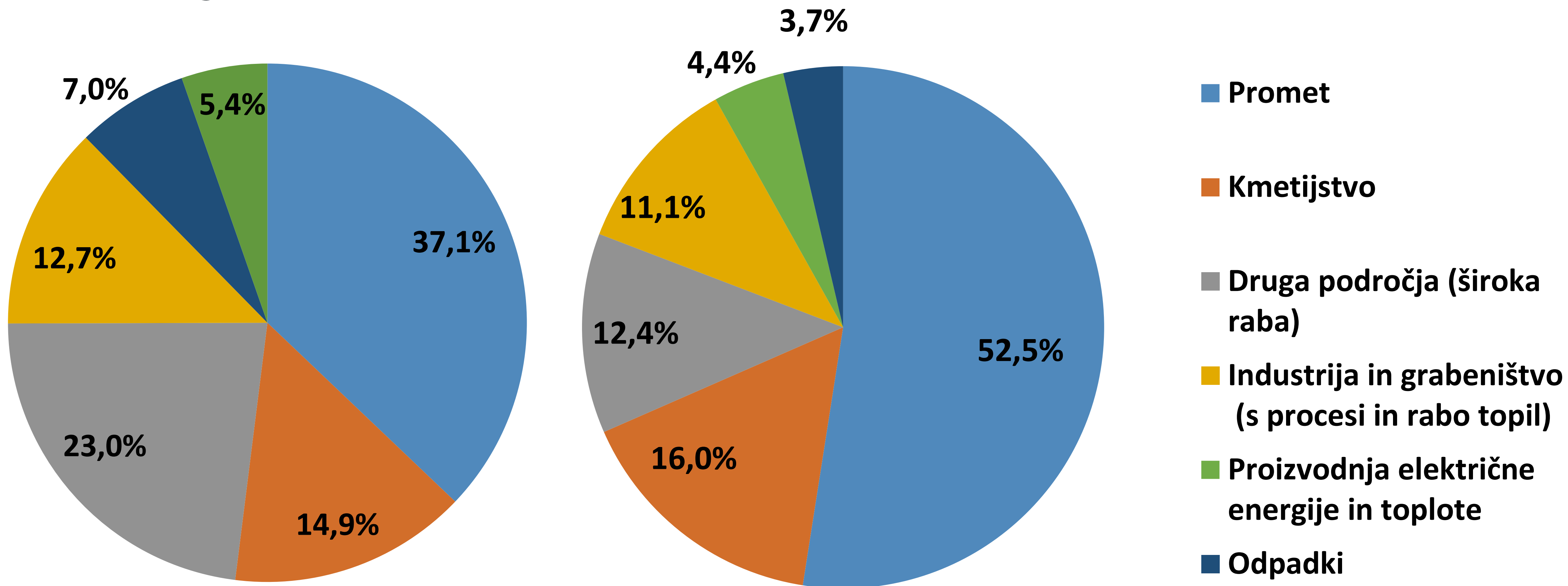
Razogljičenje

Emisije neETS (po Uredbi (EU) 2018/842 oz. 2023/857)

- Emisije iz virov, ki niso vključeni v evropsko shemo za trgovanje z emisijami
- Leta 2023: **10.221 kt CO₂ekv**
- **Dosežena letna cilja iz izvedbenih sklepov**, ne pa tudi indikativne letne vrednosti iz NEPN 2020 (2005-2030: - 20 %) in NEPN 2024 (2005-2030: - 28 %)
- **Zmanjšanje** glede na leto prej **za 4,4 %**, glede na 2005 za 13,8 %
- Leto 2024: prve ocene **+ 2 %** (kratkoročne projekcije: + 8,7 %, - 3,6 %)

Razogljičenje Emisije neETS po sektorjih v letih 2005 in 2023

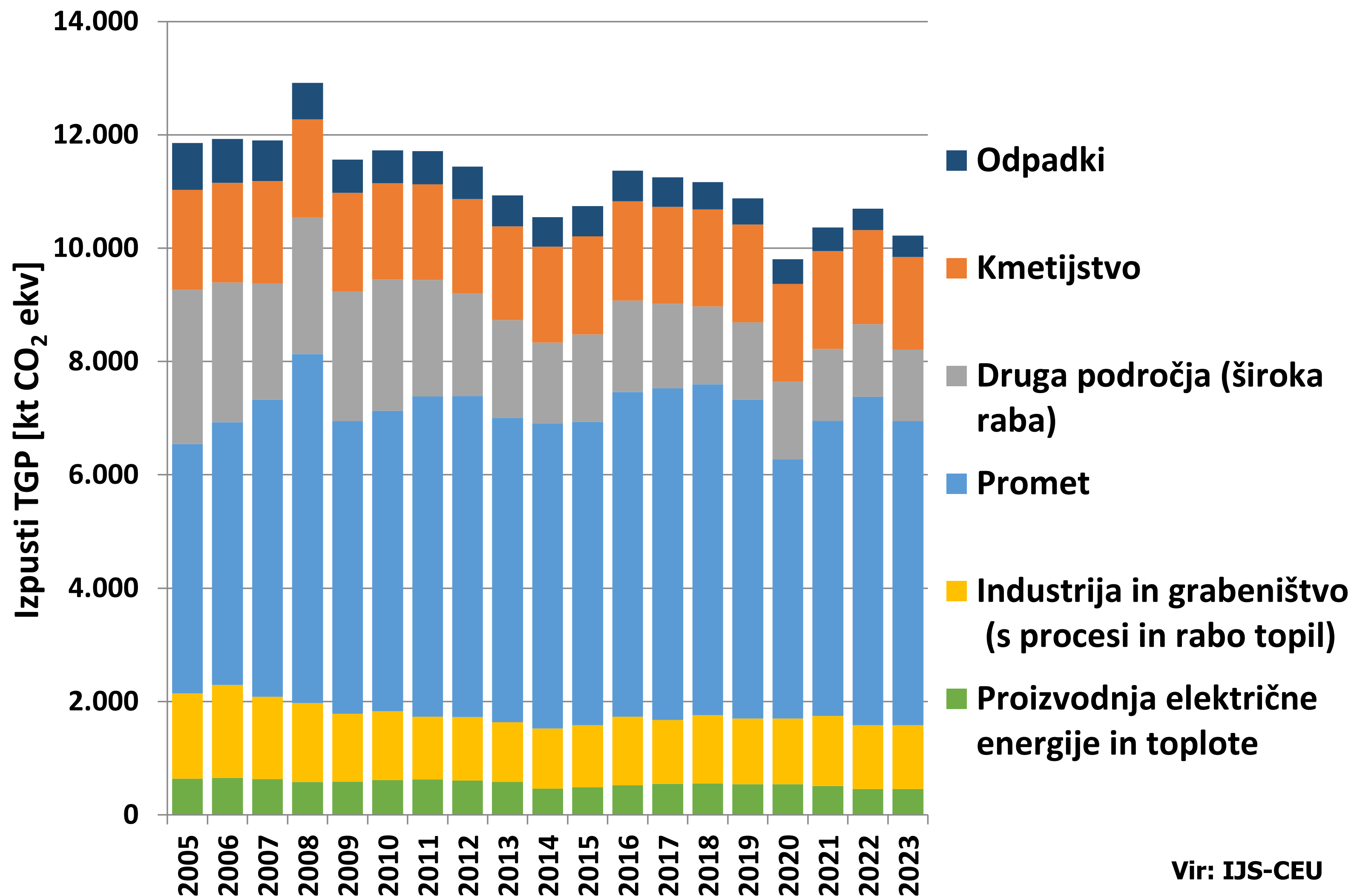

Vir: ARSO, IJS-CEU

Promet: + 15,4 odstotnih točk
Široka raba: - 10,6 odstotnih točk

Razogljičenje

Emisije neETS po sektorjih

- Leta 2023 so se emisije povečale samo v **industriji neETS: + 0,5 % (+ 0,8 %)**
- V ostalih sektorjih so se emisije zmanjšale:
 - Promet: **- 7,4 % (+ 5,8 %)**
 - Kmetijstvo: **- 1,7 % (+ 0,6 %)**
 - Široka raba: **- 1,2 % (+ 2,4 %)**
 - Odpadki: **- 0,8 % (- 4,3 %)**
 - neETS proizvodnja električne energije in toplote: **- 0,2 % (+ 6,4 %)**

Razogljičenje

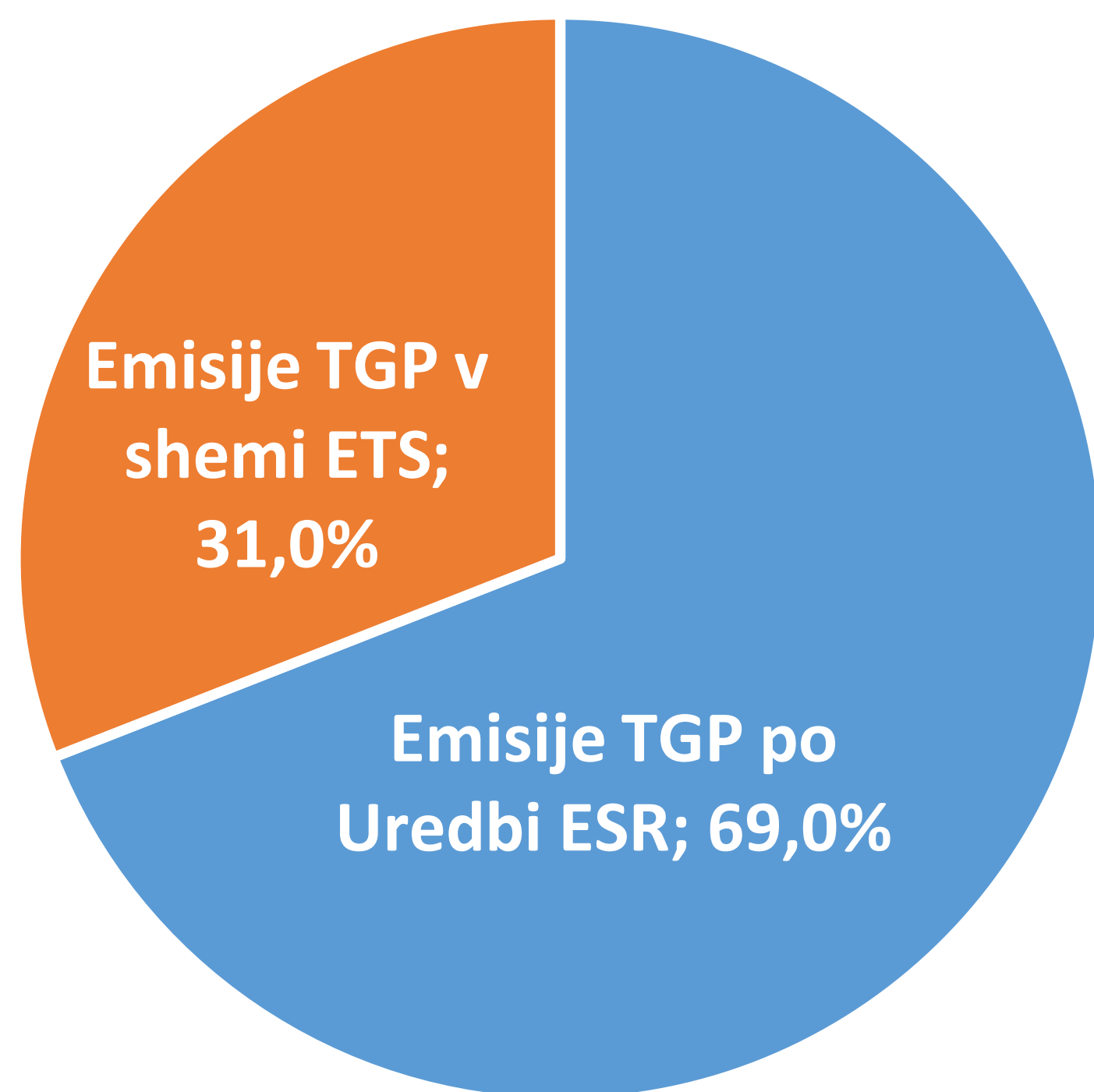
Emisije neETS po sektorjih – doseganje ciljev (NEPN 2020)

Sektor	Cilj zmanjšanja izpustov neETS do leta 2030 glede na leto 2005		Indikativno letno zmanjšanja do leta 2023 glede na leto 2005		Dosežena sprememba v obdobju 2005–2023
	NEPN 2020	NEPN 2024	NEPN 2020	NEPN 2024	
Promet	+ 12 %	- 1 %	+ 9 %	- 1 %	+ 22 %
Široka raba	- 76 %	- 69 %	- 55 %	- 50 %	- 54 %
Kmetijstvo	- 1 %	- 2,8 %	- 0,7 %	- 2 %	- 7 %
Ravnanje z odpadki	- 65 %	- 65 %	- 47 %	- 47 %	- 54 %
Industrija neETS	- 43 %	- 40 %	- 31 %	- 29 %	- 25 %
Energetika neETS	- 34 %	- 35 %	- 24 %	- 25 %	- 29 %

Emisije iz neETS in ETS sektorjev

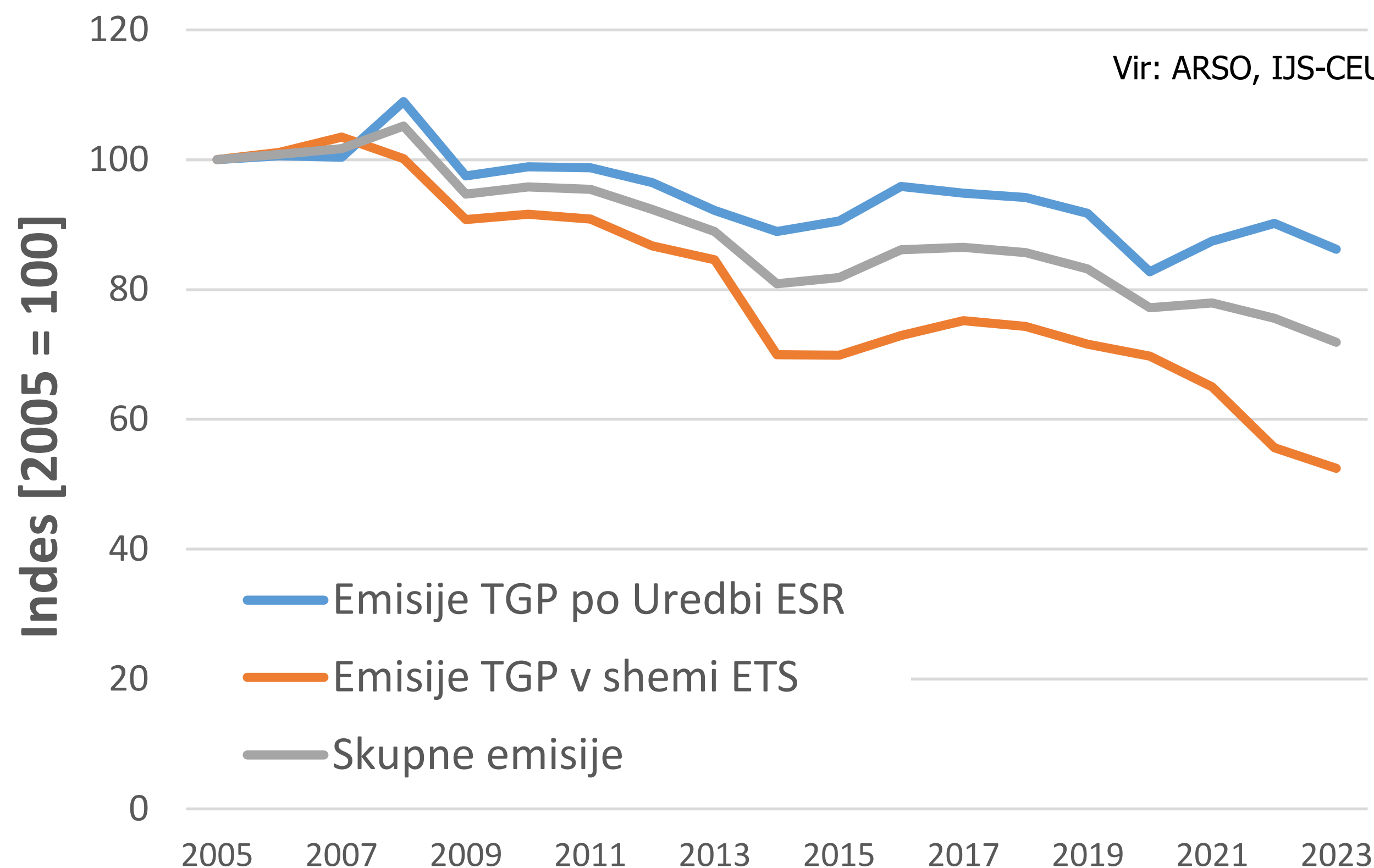
Emisije neETS so leta 2023 predstavljale **69 %** skupnih emisij (2005: 57,6 %)

Vir: ARSO, IJS-CEU

Od 2005 so se emisije neETS zmanjšale manj (za **13,8 %**) kot emisije ETS (za **47,6 %**); skupno so se emisije zmanjšale za **28,1 %**

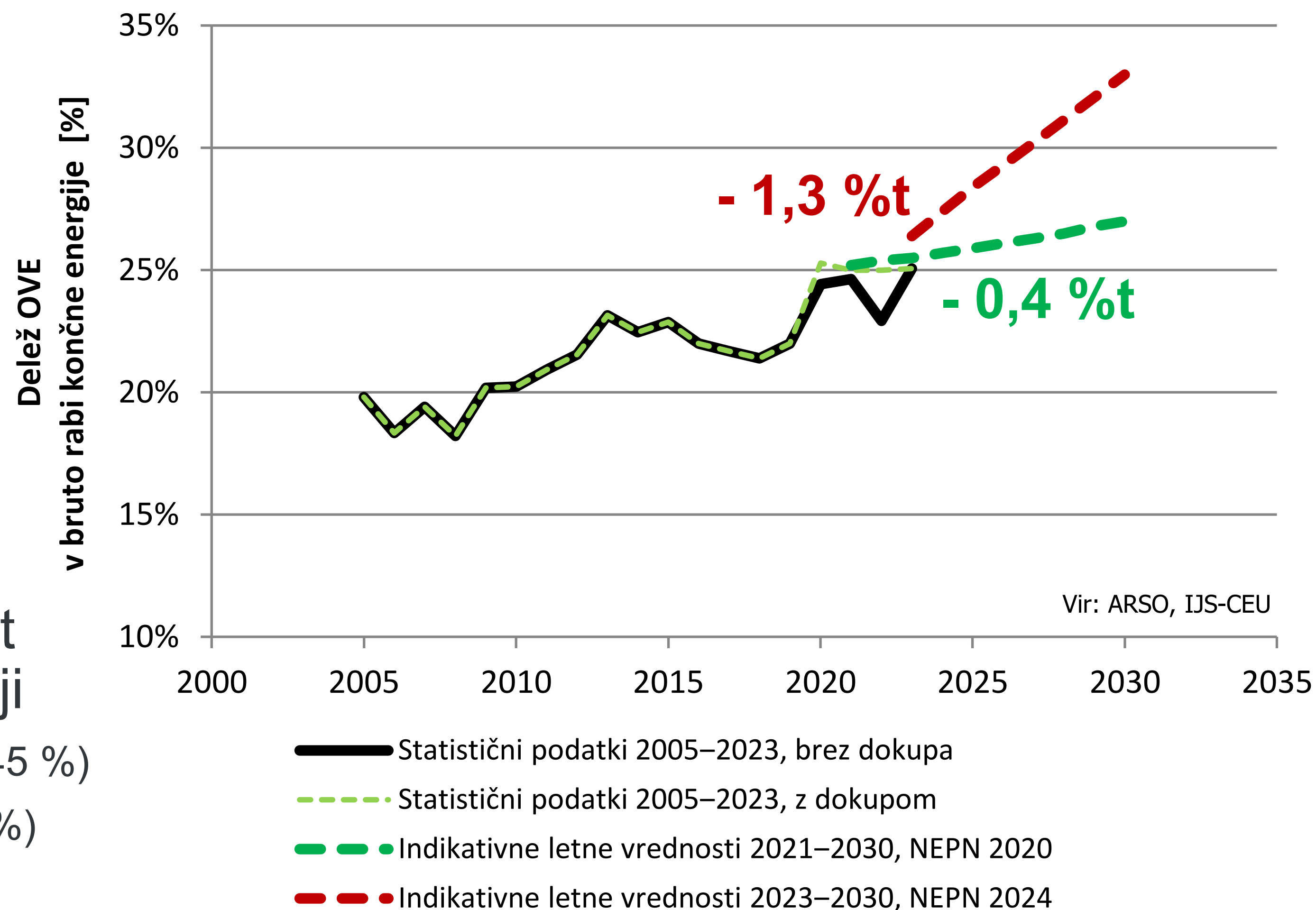
Vir: ARSO, IJS-CEU

Razogljičenje

Skupni in sektorski deleži OVE

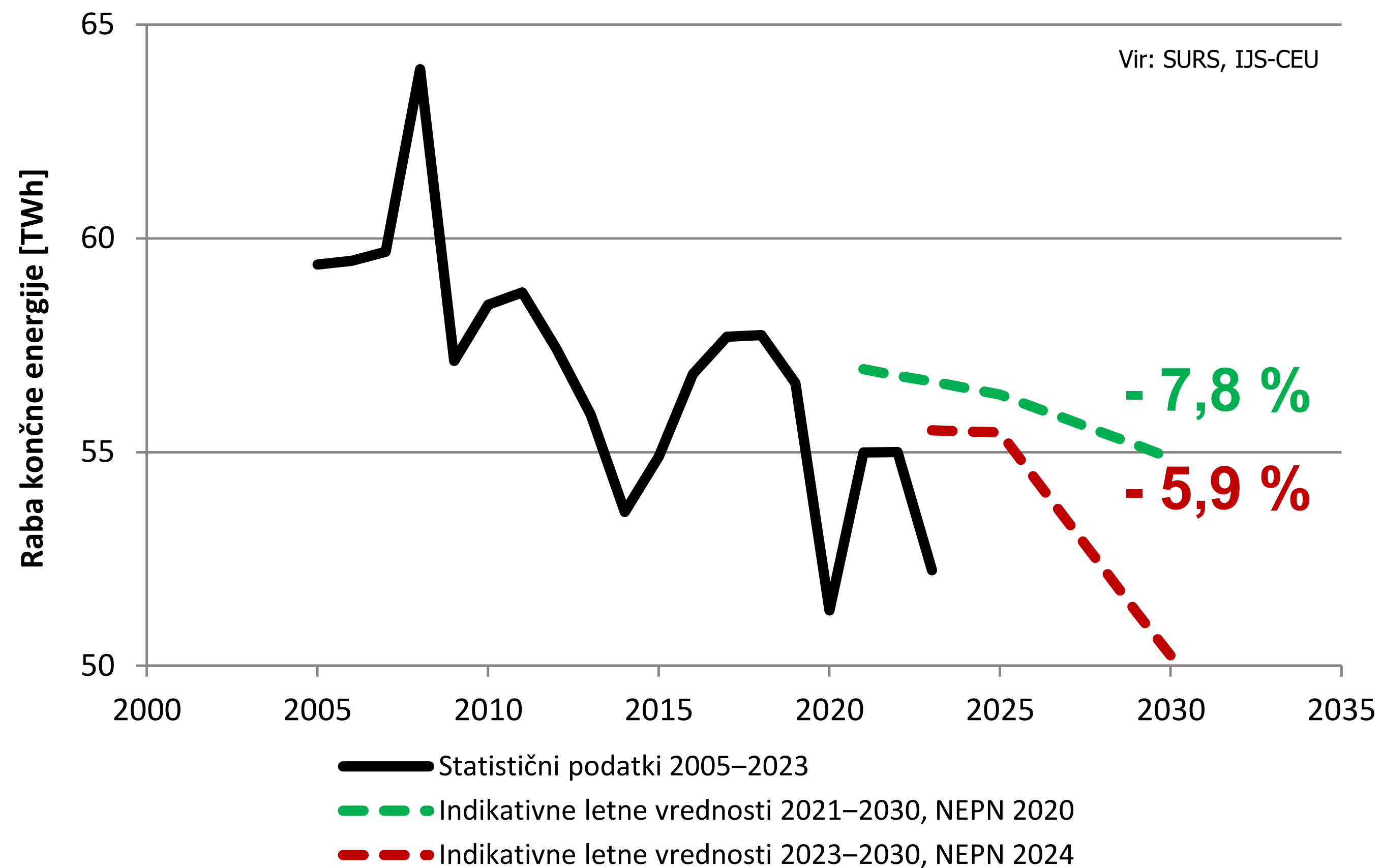
- Delež OVE v končni rabi energije je bil leta 2023 **25,1 %**
- **Prvič presežen ciljni delež za leto 2020** – dokup ni bil potreben
- Indikativne letne vrednosti iz NEPN 2020 (2030: 27 %) in NEPN 2024 (2030: 33 %) **niso bile dosežene**
- **Povečanje** glede na leto prej **za 2,2 %t** (glede na 2005 5,3 %t)
- Sektorska indikativna letna vrednost dosežena samo pri električni energiji
 - Ogrevanje in hlajenje: **34,3 %** (41,4 %; 45 %)
 - Električna energija: **41,9 %** (43,3 %; 55 %)
 - Promet: **10 %** (20,8 %; 26 %)

Energetska učinkovitost

Raba končne energije

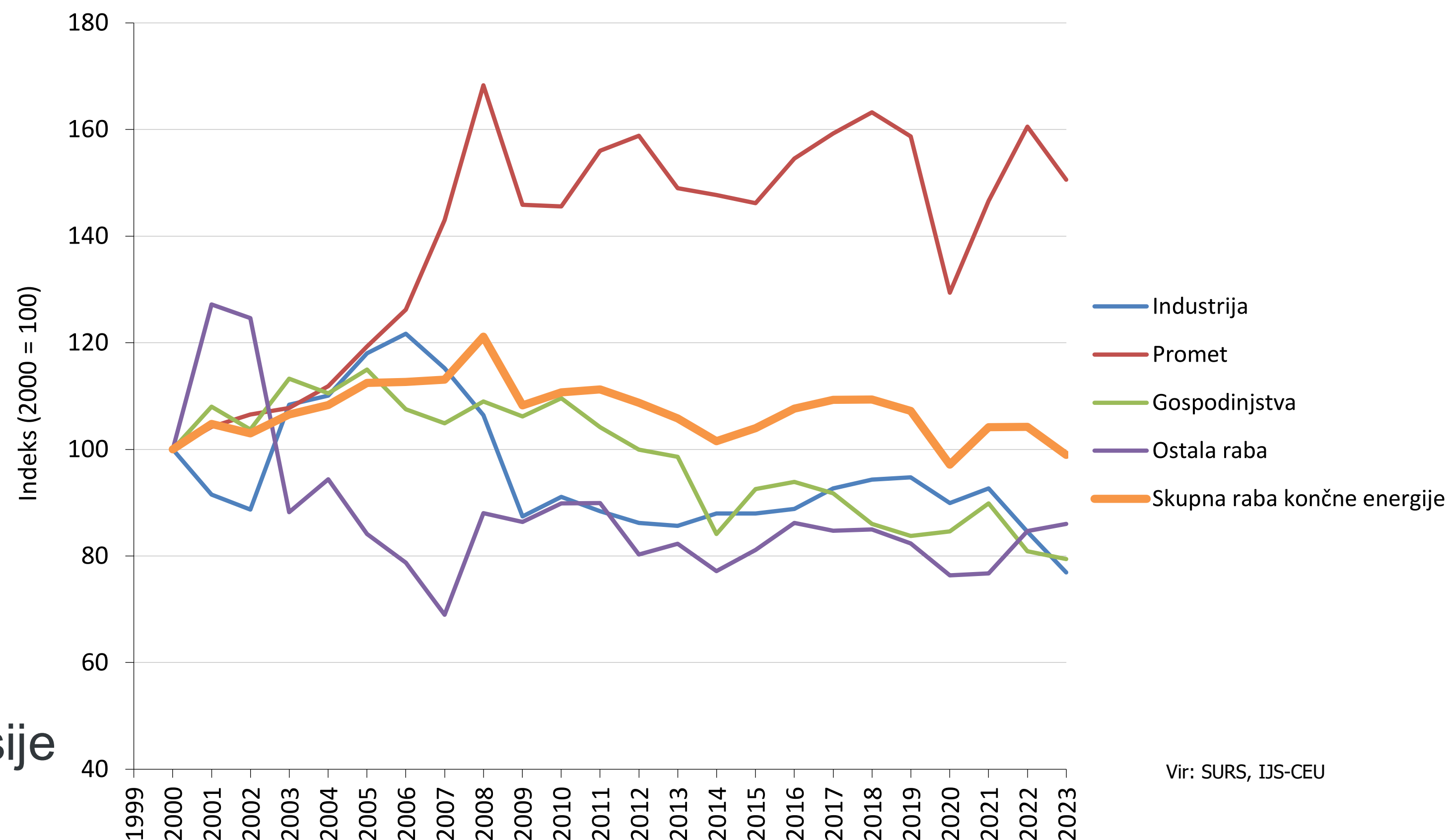
- Leta 2023: **52,2 TWh** (4.730 ktoe)
- **Dosežene indikativne letne vrednosti** iz NEPN 2020 (2030: 54,9 TWh oz. 4.717 ktoe) in NEPN 2024 (2030: 50,2 TWh oz. 4.320 ktoe)
- **Zmanjšanje** glede na leto prej **za 5 %**; povečanje samo v ostali rabi, za **1,6 %** (storitve, kmetijstvo, gozdarstvo)
- **Sektorski cilji niso zastavljeni**; glede na leto 2005 se je raba končne energije povečala v prometu (za 26 %) in ostali rabi (za 2 %)
- Energetska bilanca 2024: **+ 3 %**

Razogljičenje in energetska učinkovitost

Promet

- Sektor z največjimi deleži (2023)
 - Skupne emisije: **36 %**
 - Emisije neETS: **52 %**
 - Raba končne energije: **41%**
- Sektor z največjim povečanjem glede na leto 2005
 - Emisije TGP: **22 %**
 - Raba končne energije: **26 %**
- Najbolj problematičen sektor z vidika zelenega prehoda
 - Zaradi velikega deleža, dogajanje v prometu močno vpliva na skupne emisije TGP in rabo končne energije
 - Vpliv na dogajanje v tem sektorju je omejen

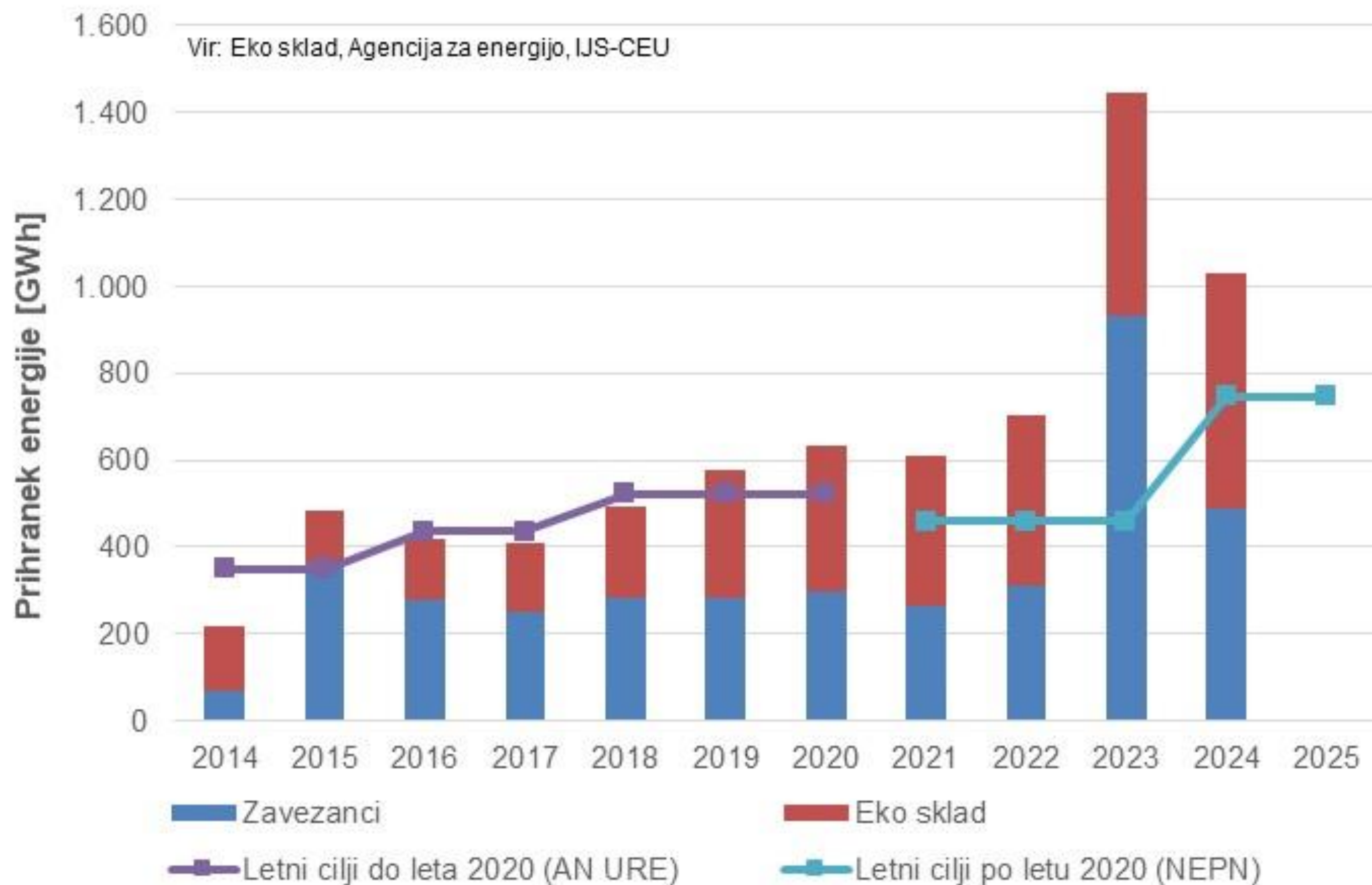
Vir: SURS, IJS-CEU

Gibanje rabe končne energije po sektorjih in skupne rabe končne energije v obdobju 2000–2023
vir: Podnebno ogledalo 2024

Energetska učinkovitost

Sistem obveznosti energetske učinkovitosti

Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v obdobju 2014–2024 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2025
vir: Podnebno ogledalo 2025

- Shema obveznega doseganja prihrankov energije pri končnih odjemalcih za zavezanke in alternativni ukrep (Eko sklad / Borzen, drugi programi iz javnih virov financiranja)
- **Letna ciljna vrednost v obdobju 2021–2024 presežena vsako leto**, leta 2024 (preliminarni podatki) s prenosom presežka preteklega leta
- Običajno večji del prihrankov prispeva alternativni ukrep
- Nadgradnja sistema spremljanja doseženih prihrankov energije in zagotavljanja njihove kakovosti

Glavni poudarki PO2025 (1)

- Cilji za leto 2030 iz NEPN 2024 so zelo zahtevni! **Indikativne letne vrednosti so bile leta 2023 dosežene samo pri rabi končne energije** (tudi za NEPN 2020).
- Zaradi največjega deleža in težkega uveljavljanja učinkovitih ukrepov, ostaja **promet še naprej najbolj problematičen sektor**.
- **Izzivi so prisotni v vseh sektorjih** (npr. celovita prenova večstanovanjskih stavb in stavb kulturne dediščine, povečanje rabe geotermalne energije, razogljichenje industrije in SDOH itd.); **zeleni prehod je treba pozitivno povezati s prizadevanji za gospodarsko rast, regionalni razvoj ...**
- Sredstva so, projektov ni! Finančne spodbude so na voljo za zelo različne namene, vendar je marsikje črpanje slabše od načrtovanega. **Podpreti je treba tudi pripravo projektov** (tehnično svetovanje, finančno načrtovanje, pomoč pri razpisih in vodenju postopkov itd.).

Glavni poudarki PO2025 (2)

- Izvajanje instrumentov poteka zelo različno:
 - izvajanje že „utečenih“ instrumentov poteka dobro;
 - nekateri instrumenti, ki so bili načrtovani že npr. z AN URE, se še vedno ne izvajajo (npr. delitev spodbud med lastnike in najemnike itd.)
 - **pri izvajanju instrumentov, ki so bili nadgrajeni v novem obsegu** (že v NEPN 2020), **in novih instrumentih je uveljavljanje (pre)počasno**; za leto 2025 je bilo načrtovanih veliko aktivnosti, nekatere od njih so skoncentrirane na zelo ozek krog ljudi → kadrovska podhranjenost (hkratni prenosi EU Direktiv v slovenski pravni red ob enakih pričakovanjih za vse države članice; ali je zakonodaja odgovor na vse težave?!)
- Vrsta instrumentov, celo posameznih aktivnosti iz NEPN je izrazito večsektorskih, vanje so vključene različne institucije in organizacije, tudi z različnimi interesi, med katerimi pogosto ni prave izmenjave informacij; **podnebno upravljanje z ustrezno organiziranostjo in koordinacijo je ključno za izvajanje zelenega prehoda!**
- **Spremljanje je sestavni del podnebnega upravljanja!**

Hvala za pozornost!

Barbara Petelin Visočnik
barbara.visocnik@ijs.si

PODNEBNO OGLEDALO 2025

Podnebno ogledalo 2025 smo v okviru priprave strokovnih podlag za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka za **Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo** pripravili:

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO**

Institut "Jožef Stefan" Ljubljana, Slovenija
Center za energetske učinkovitost

Kmetijski inštitut Slovenije

Metodologija za pripravo Podnebnega ogledala je bila razvita v okviru projekta **LIFE Podnebna pot 2050** (LIFE 16 GIC/SI/000043).

